

กลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณพิทยา

Strategy for Development of Student's Ethics under Suraphinpittaya school.

สมศักดิ์ บุญโต

Somsak Boonto

ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนสุรพิณพิทยา อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์

School director of Suraphinpittaya School Lamduan District Surin Province.

Corresponding Author Email: airthecorr@hotmail.com

Received: 5 November 2020

Revised: 6 December 2020

Accepted: 15 December 2020

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณพิทยา และ 2. เพื่อสร้างกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณพิทยา เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน ครูผู้สอน จำนวน 80 คน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 243 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 334 คน เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบประเมินองค์ประกอบ แบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ในสถิติ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเชื่อมั่น และค่าความต้องการจำเป็นในการพัฒนา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณพิทยา ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน รองลงมา คือ การพัฒนาด้วยการใช้แบบอย่างที่ดี การพัฒนาด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการพัฒนาด้วยการจัดการเรียนการสอน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การพัฒนาด้วยการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม สภาพที่พึงประสงค์ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาด้วยการจัดการเรียนการสอน รองลงมา คือ การพัฒนาด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาด้วยการใช้แบบอย่างที่ดี และการพัฒนาด้วยการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการพัฒนาด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ส่วนความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม โดยรวม 0.32 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มี สูงสุด คือ การพัฒนาด้วยการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาด้วยการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม 0.34 รองลงมาคือ การพัฒนาด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 0.32 และการพัฒนาด้วยการใช้แบบอย่างที่ดี 0.31 ส่วนด้านที่มี ต่ำสุดคือ การพัฒนาด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน 0.30 และ 2) กลยุทธ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณพิทยา ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ 4 เป้าประสงค์ 20 มาตรการ 20 ตัวชี้วัด ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 1 เป้าประสงค์ 6 มาตรการ 6 ตัวชี้วัด กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย 1 เป้าประสงค์ 4 มาตรการ 4 ตัวชี้วัด กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการใช้แบบอย่างที่ดี ประกอบด้วย 1 เป้าประสงค์ 3 มาตรการ 3 ตัวชี้วัด กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ประกอบด้วย 1 เป้าประสงค์ 5 มาตรการ 5 ตัวชี้วัด กลยุทธ์ที่ 5 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ประกอบด้วย 1 เป้าประสงค์ 2 มาตรการ 2 ตัวชี้วัด

คำสำคัญ: กลยุทธ์การพัฒนา, คุณธรรม จริยธรรมนักเรียน

Abstract

The purposes of this research were 1. To study the current condition Desirable condition And needs essential to the development of moral and ethical students. Surapin Pittaya School and 2. To establish strategies for moral and ethical

development of students Surapin Pittaya School It is a quantitative research. The sample group consisted of 4 school administrators, 80 teachers, 7 basic school directors and 243 students, total 334 students. The analyzed statistics were percentage, mean, standard deviation. Confidence value And the needs of development. The research findings were as follows: 1) Current conditions, desirable conditions, needs and the strategy required for development of student's ethics under Suraphinpitaya School. The overall level, were moderate The highest average was development by setting up a school environment. For the second priority were being good examples, student development activities, teaching and learning and the lowest was community involvement. As for desirable conditions, in all, were at high level. The highest was development of teaching and learning, The second high were student development activities, being good examples, and community involvement and the lowest was setting up a school environment. Regarding the need for moral development (0.32), The highest was development through teaching and learning, development through community involvement (0.34), developed by student development activities (0.32), Developed by using good examples (0.31), development by setting up a school environment 0.30 and 2) The strategy for Development of Students Ethics under Suraphinpitaya School. was composed of 5 strategies, 4 goals, 20 measures and 20 indicators. Strategy 1 – Development through teaching and learning with 1 goal, 6 measures, 6 indicators. Strategy 2 – Development through student activity process with 1 goal, 4 measures and 4 indicators. Strategy 3-Development through being good example with 1 goal, 3 measures, 3 indicators Strategy 4- Development through setting up school environment with 1 goal, 5 measures and 5 indicators, Strategy 5-Development through community involvement with 1 goal, 2 measures and indicators.

Keywords: Strategy for Development, Student's Ethics

บทนำ

การพัฒนาคนให้มีคุณภาพจะต้องพัฒนาให้ครบทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านทักษะพิสัยและด้านจิตพิสัย โดยเฉพาะในด้านจิตพิสัยถือว่ามีความสำคัญและเป็นพื้นฐานในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพอย่างแท้จริง และนอกจากนี้จำเป็นจะต้องเน้นการให้การศึกษาควบคู่ไปกับคุณธรรมและจริยธรรม เพราะถ้าคนมีความรู้แต่ขาดคุณธรรมและจริยธรรมสังคมก็จะขาดความสงบร่มเย็นเป็นสุข และมีปัญหาที่สืบสวนวุ่นวาย ดังนั้นสถาบันการศึกษาจึงถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินการในการดำเนินการให้บรรลุถึงจุดหมายนี้ได้ เพราะสถาบันการศึกษามีหน้าที่หลักในการถ่ายทอดความรู้ อบรมบ่มนิสัยให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาหน้าที่ในการถ่ายทอดความรู้และวิชาการต่างๆให้แก่เด็กและเยาวชนที่อยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน ซึ่งมีอายุระหว่าง 12-18 ปี ซึ่งถือว่าเป็นวัยแห่งการเรียนรู้ พร้อมทั้งจะปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้เป็นอย่างดี และในขณะเดียวกันก็เป็นวัยที่กระทำความผิดได้ง่ายที่สุดเนื่องจากมีความมั่นใจ ในตัวเองสูง จึงเป็นวัยที่ควรได้รับการปลูกฝังในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมและจิตสำนึกที่ดี เพื่อก่อให้เกิดความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและสังคมส่วนรวม ซึ่งผู้เรียนจะต้องตัดสินใจด้วยตนเอง โดยอยู่บนพื้นฐานของความถูกต้องดีงามและการยอมรับของสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

การสร้างคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนถือเป็นการบ่มเพาะจิตสำนึกด้านคุณธรรมให้แก่เด็กและเยาวชนที่จะเติบโตเป็นพลเมืองที่ดีและนำไปสู่สังคมที่ดีในอนาคต ซึ่งจะเห็นผลได้มากน้อยเพียงใดนั้น ครูและบุคลากรในโรงเรียน ชุมชน ตลอดจนทุกภาคส่วนต้องเห็นความสำคัญและมีจิตสำนึกร่วมกันในการสร้างคุณธรรมให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง (สวณีย์ รักชาวรงค์, 2559) ภารกิจหลักของการพัฒนาประเทศก็คือการจัดการศึกษาให้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีทั้งคุณภาพและคุณธรรมควบคู่ไปด้วยกัน และต้องเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต และต้องเน้น

เป็นพิเศษในช่วง 10 ปีแรกของการสร้างและพัฒนา บุคลิกภาพที่สมดุลและสมบูรณ์ให้แก่เด็กโดยใช้กิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม และ ค่านิยมปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น มีวินัย เสียสละ ใฝ่เรียนรู้ ใฝ่คุณธรรม ศาสนาและวัฒนธรรม ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมไว้ใน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมไว้ใน สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม และสาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

นอกจากนั้นผลการประเมินคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนของโรงเรียนสุรพิณพิทยาสังเกตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 พบว่า นักเรียนมีคุณธรรมอยู่ในระดับดี ร้อยละ 85 และอยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 15 ด้านที่เป็นปัญหามากที่สุดมา 4 ด้านเรียงตาม ลำดับ ความสำคัญ ได้แก่ วินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงานและจิตสาธารณะ จะต้องได้รับการพัฒนาเพื่อให้ทัดเทียมกับคุณธรรมด้านอื่นๆ (รายงานโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนสุรพิณพิทยาสังเกต ปีการศึกษา 2561) ซึ่งไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายเท่าที่ควรจึง จำเป็นต้องมีกลยุทธ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน เพื่อให้การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนบรรลุตามเป้าหมายที่โรงเรียนสุรพิณพิทยาสังเกตกำหนดไว้

ดังนั้น จากสภาพปัญหาและประเด็นที่เกี่ยวข้องข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสุรพิณพิทยาสังเกตมีบทบาทหน้าที่ โดยตรงในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน เพื่อให้โรงเรียนสุรพิณพิทยาสังเกตพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมให้อยู่ในระดับดีมาก จึงได้ทำการศึกษา กลยุทธ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณพิทยาสังเกตการวิจัยนี้จะเป็น ประโยชน์ต่อคุณภาพผู้เรียน ให้ผู้เรียนเป็นสุข โรงเรียนเป็นสุข สภาพแวดล้อมเป็นสุข ครอบครัวเป็นสุข และชุมชนเป็นสุข รวมถึง หน่วยงานอื่น ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหาร สถานศึกษาให้นักเรียนมีพัฒนาการในเรื่องดังกล่าวอย่างมี ประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณพิทยาสังเกต
2. เพื่อสร้างกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณพิทยาสังเกต

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนสุรพิณพิทยาสังเกต จำนวน 1,603 คน เป็นผู้บริหาร 5 คน ครูผู้สอน จำนวน 100 คน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสุรพิณพิทยาสังเกต จำนวน 15 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 1483 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้รายงานใช้ตารางของ Krejcie and Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง 334 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธี สุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 4 คน ครูผู้สอน จำนวน 80 คน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 243 คน รวมทั้งสิ้น 334 คน

2. เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยจะทำการตรวจสอบหาคุณภาพเครื่องมือในการ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการโดย ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านร่วมตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาตลอดจนความครอบคลุมของคำถามและความชัดเจนของการใช้ภาษา การตรวจสอบ พิจารณาแบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญมีมาตรส่วนประมาณค่า 3 ระดับ โดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตัดสินว่าประเด็นต่าง ๆ ที่ พิจารณามีความเหมาะสม ไม่แน่ใจ หรือไม่เหมาะสมและใช้สูตรการคำนวณดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence

Index : IOC) ของตามวิธีของ โรบินลีย์ และแฮมเบิลตัน (Rovinelli, R. J., &Hambleton, R. K., 1977; ศิริชัย กาญจนวาสี, 2552) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความเที่ยงตรงทางเนื้อหามากกว่า 0.50 ในงานวิจัยนี้มีค่า IOC ระหว่าง 0.80 – 1.00 จากนั้นจึงนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญไปหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) และความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญไปแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามและ ก่อนนำไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 40 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เพื่อวิเคราะห์ความเที่ยง (Reliability) โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) แบบสอบถาม เท่ากับ 0.98

3. การรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การรวบรวมจากแบบสอบถาม หรือการใช้เครื่องมือการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ผู้วิจัยการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายข้อมูล

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณพิทยาสรรพ์ ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณพิทยาสรรพ์

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณพิทยาสรรพ์ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการพัฒนาด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน รองลงมาคือการพัฒนาด้วยการใช้แบบอย่างที่ดี การพัฒนาด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2) การพัฒนาด้วยการจัดการเรียนการสอน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือการพัฒนาด้วยการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และสภาพที่พึงประสงค์ของกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณพิทยาสรรพ์ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการพัฒนาด้วยการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือการพัฒนาด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาด้วยการใช้แบบอย่างที่ดี และการพัฒนาด้วยการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือการพัฒนาด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน 3) ความต้องการจำเป็น $PNI_{modified}$ ของกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณพิทยาสรรพ์ พบว่า โดยรวม $PNI_{modified}=0.32$ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มี $PNI_{modified}$ สูงสุดคือการพัฒนาด้วยการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาด้วยการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม $PNI_{modified}=0.34$ รองลงมาคือการพัฒนาด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน $PNI_{modified}=0.32$ และการพัฒนาด้วยการใช้แบบอย่างที่ดี $PNI_{modified}=0.31$ ตามลำดับ ส่วนด้านที่มี $PNI_{modified}$ ต่ำสุดคือการพัฒนาด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน $NI_{modified}=0.30$

2. เพื่อสร้างกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณพิทยาสรรพ์

ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณพิทยาสรรพ์ เรียงลำดับตามความต้องการจำเป็นปรากฏ ดังนี้

- 2.1 กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการจัดการเรียนการสอน
- 2.2 กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 2.3 กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการใช้แบบอย่างที่ดี
- 2.4 กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน
- 2.5 กลยุทธ์ที่ 5 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

ซึ่งแต่ละกลยุทธ์ มีรายละเอียดประกอบด้วย เป้าประสงค์ มาตรการ และตัวชี้วัดในการดำเนินงานที่ชัดเจน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณท์พิทยา ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณท์พิทยา พบว่า 1) สภาพปัจจุบันของกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณท์พิทยา พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการพัฒนาด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน รองลงมาคือการพัฒนาด้วยการใช้แบบอย่างที่ดี การพัฒนาด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2) การพัฒนาด้วยการจัดการเรียนการสอน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือการพัฒนาด้วยการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และสภาพที่พึงประสงค์ของกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณท์พิทยา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการพัฒนาด้วยการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือการพัฒนาด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาด้วยการใช้แบบอย่างที่ดี และการพัฒนาด้วยการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือการพัฒนาด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน 3) ความต้องการจำเป็น $PNI_{modified}$ ของกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณท์พิทยา พบว่า โดยรวม $PNI_{modified}=0.32$ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มี $PNI_{modified}$ สูงสุดคือการพัฒนาด้วยการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาด้วยการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม $PNI_{modified}=0.34$ รองลงมาคือการพัฒนาด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน $PNI_{modified}=0.32$ และการพัฒนาด้วยการใช้แบบอย่างที่ดี $PNI_{modified}=0.31$ ตามลำดับ ส่วนด้านที่มี $PNI_{modified}$ ต่ำสุดคือการพัฒนาด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน $NI_{modified}=0.30$

2. เพื่อสร้างกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณท์พิทยา พบว่า กลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณท์พิทยา เรียงลำดับตามความต้องการจำเป็นปรากฏ ได้แก่ 2.1 กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการจัดการเรียนการสอน 2.2 กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2.3 กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการใช้แบบอย่างที่ดี 2.4 กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน 2.5 กลยุทธ์ที่ 5 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณท์พิทยา ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณท์พิทยา ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากคุณธรรมจริยธรรมเป็นพื้นฐานที่สำคัญของคนทุกคน ช่วยให้บุคคลในสังคมเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีการพัฒนาโดย การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน การจัดโครงสร้างหลักสูตรที่กำหนดหน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยไว้ในกลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม การเป็นแบบอย่างที่ดีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดการเรียนการสอน ในลักษณะบูรณาการ เกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยไปพร้อม ๆ กับเนื้อหาวิชาอื่นรวมทั้งการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

2. สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสุรพิณท์พิทยา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษามีความต้องการในด้านการพัฒนาด้วยการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการพัฒนาด้วยการใช้แบบอย่างที่ดี การพัฒนาด้วยการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และการพัฒนาด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน โดยการพัฒนাজิตสาธารณะ พัฒนาวินัย พัฒนาความรับผิดชอบ การพัฒนามุ่งมั่นในการทำงาน สอดคล้องกับแนวคิดของรัชนี้ สังข์สุวรรณ (2547) ที่กล่าวว่า ความรับผิดชอบเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญของความเป็นพลเมืองที่สำคัญและการที่จะช่วยให้สังคมมีระเบียบและสงบสุขบุคคลต้องมีความรับผิดชอบมีความสม่ำเสมอความเชื่อมั่นในตนเองความซื่อสัตย์และความพยายามที่จะพึ่งตนเองรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองก็ย่อมทำให้เกิดสันติตลอดจนประสบความสำเร็จในสังคมนั้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของประพฤทธิ์ สิงหาบุตร (2553) ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผลการวิจัย

พบว่า ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของชุมชนควรแสดงเจตนารมณ์ที่มุ่งมั่น แน่วแน่ ในการดำเนินการ มีจุดเน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมที่ชัดเจน

3. กลยุทธ์ที่ได้คือ กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการใช้แบบอย่างที่ดี กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และกลยุทธ์ที่ 5 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งในแต่ละกลยุทธ์มุ่งเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณธรรมด้านวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน และจิตสาธารณะ ทั้งนี้เนื่องจากจากสถานศึกษามีความต้องการที่จะพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในหลักความประพฤติปฏิบัติ หลักในการดำเนินชีวิตหรือความประพฤติอันประเสริฐให้เกิดคุณงามความดี ความถูกต้อง ความเป็นระเบียบเรียบร้อยงดงาม ความร่มเย็นเป็นสุข ความรักสามัคคี ความอบอุ่นมั่นคงปลอดภัยในการดำเนินชีวิต ดังนั้น หลักธรรมคำสั่งสอนทางศาสนาจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาและความมั่นคงของประเทศชาติ สอดรับกับงานวิจัยของสุภาพร สะอาดนัก (2560) กลยุทธ์การขับเคลื่อนการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองปิ่นแดง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การขับเคลื่อนการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองปิ่นแดงนั้นมี 4 กลยุทธ์คือ กลยุทธ์การมีส่วนร่วม กลยุทธ์การทำงานเป็นทีม กลยุทธ์การสื่อสาร กลยุทธ์การประสานงาน

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ประโยชน์

1.1 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการจัดการเรียนการสอน ต้องจัดโครงสร้างหลักสูตรที่กำหนดหน่วยการเรียนรู้ไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และมีการบูรณาการในกลุ่มสาระอื่น ๆ และต้องกำหนดไว้ในแผนจัดการเรียนรู้ทุกชั้นตอน มีการวัดและประเมินผลคุณธรรมจริยธรรมที่กำหนดไว้ในแผน และนิเทศการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

1.2 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ควรมีการนำคุณธรรมจริยธรรมเข้าไปบูรณาการในแต่ละกิจกรรม ควรกำหนดเกณฑ์การประเมิน และมีการวัดและประเมินผลคุณธรรมจริยธรรมในแต่ละกิจกรรมด้วย

1.3 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการใช้แบบอย่างที่ดี ผู้บริหาร ครูและบุคลากรในโรงเรียนจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีก่อน ควรส่งเสริมให้นักเรียนรุ่นพี่ พ่อแม่ ผู้ปกครองประพฤติและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และควรมีการยกย่องเชิดชูผู้ที่เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านต่าง ๆ

1.4 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนและภายในโรงเรียนให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม และเป็นระเบียบเรียบร้อย จะช่วยในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและการพัฒนาด้านต่าง ๆ ของนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง และบุคลากรทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันในการวางแผน ดำเนินการ และดูแลรักษาร่วมกัน

1.5 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ควรมีการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนให้มากขึ้นในทุก ๆ ด้าน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการจัดการเรียนการสอน มีระดับการปฏิบัติสูงที่สุด จึงควรมีการศึกษาวิจัยการพัฒนาด้วยการจัดการเรียนการสอนเพื่ออบรมจิตให้สงบมั่นคงเป็นสมาธิเพื่อการพัฒนาโรงเรียนซึ่งผลของการวิจัยน่าจะเป็นประโยชน์ ทั้งภาพรวมระดับสถานศึกษา

2.2 จากการจัดสนทนากลุ่มและภาคสนามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัยในครั้งนี้ พบว่า ยังมีปัจจัยภายนอกอื่นที่ส่งผลต่อกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน เช่น นโยบายของรัฐบาล สมรรถนะของผู้บริหาร ครูผู้สอน และประธานกรรมการสถานศึกษาแต่ละสถานศึกษา มีบทบาทหน้าที่แตกต่างกัน ซึ่งการวิจัยครั้งต่อไปควรนำตัวแปรดังกล่าวมาพิจารณาด้วย

2.3 กลยุทธ์ที่ได้สร้างขึ้นสามารถนำไปศึกษาวิจัยเป็นกลยุทธ์เทียบเคียงใช้กับสถาบัน การศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งเป็นการพัฒนากลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีคุณภาพต่อไป

2.4 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน เช่น การวิจัยเชิงปฏิบัติการ หรือการวิจัยเพื่อพัฒนาเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนในลำดับต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ คณะผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย นายสำเริง บุญโต ดร. รวิญญณ์ ทองมัน, ดร. ชัยสิทธิ์ คุณสวัสดิ์ นางสมณิ บุณย์เจริญ และนางทัศนีย์ อุ่นสมัย ที่เสียสละเวลาในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ให้คำแนะนำ เสนอแนะ ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ ทำให้งานวิจัยสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกประทับใจและซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้ ขอขอบพระคุณ นายสำเริง บุญโต นายพินิจ ดลเสมอ นายทองสุข รวยสูงเนิน นางสมณิ บุณย์เจริญ ดร.วิชัย กันหาชน ดร.ภูษิต ผาสุก นายสุกกัน เทียนทอง นางสุนทร ขวัญดำ และ นายบุญชาย ไชยรัมย์ ที่ได้กรุณารับเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ยิ่งสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้บริหารคณาจารย์โรงเรียนสุรพิณพิทยา ที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างยิ่งในการเก็บข้อมูลและตอบแบบสอบถาม

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของเด็กไทยด้านการควบคุมตนเองได้ และความรับผิดชอบ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2545)*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ. (2559). *คู่มือการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2559 - 2564)*. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม.
- ประพฤทธิ์ สิงหาบุตร. (2553). *ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนระดับ ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4*. (วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต). สาขาวิชาการบริหารจัดการ การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
- รัชณี สังข์สุวรรณ. (2547). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการทำงานของข้าราชการ สำนักบริหารส่งเสริมการศึกษา เอกชน กระทรวงศึกษาธิการ*. (วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- โรงเรียนสุรพิณพิทยา. (2561). *รายงานโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ประจำปีการศึกษา 2561*. กลุ่มบริหารงาน วิชาการ โรงเรียนสุรพิณพิทยา. (เอกสารอัดสำเนา).
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2552). *สถิติประยุกต์สำหรับการวิจัย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สวนีย์ รักชาวงษ์. (2560). *การส่งเสริมโรงเรียนคุณธรรม*. ค้นเมื่อ 5 กรกฎาคม 2560, จาก <http://click.senate.go.th/wp-content/uploads/2016/01/การส่งเสริมโรงเรียนคุณธรรม.pdf>
- สุภาพร สะอาดนัก. (2560). *กลยุทธ์การขับเคลื่อนการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองปิ่นแตก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต). สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

สุวิมล ว่องวานิช. (2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977) *On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity*. Dutch Journal of Educational Research, 2, 49-60.